

# Beleidsplan van de Stichting Zuidelijk Historisch Contact 2026-2030

## Missie

Als Zuidelijk Historisch Contact zetten we ons in om het rijke verleden van Brabant verder te ontdekken. Dat doen we door historisch onderzoek te bevorderen en voor een breed publiek toegankelijk te maken. Door interesse te kweken, onderzoekers een platform te bieden en hen te helpen bij hun onderzoek en de publicatie van onderzoeksresultaten.

ZHC werkt vanuit de overtuiging dat regionale geschiedenis ertoe doet. Regionale geschiedenis helpt mensen om hun eigen omgeving te kennen en te begrijpen en sluit zo aan bij de behoefte van mensen aan betrokkenheid bij en verbondenheid met hun omgeving. Tegelijk biedt de regionaal-historische blik mogelijkheden tot verdieping en vergelijking op nationaal en internationaal niveau. Het maakt grote verhalen tastbaar en bevattelijk.

ZHC werkt ook vanuit de overtuiging dat wetenschappelijke standaarden belangrijk zijn voor beoefening van regionale geschiedenis. We spannen ons in voor wetenschappelijk verantwoorde verhalen.

ZHC staat verder voor toegankelijkheid. We willen samen met anderen de Brabantse geschiedenis verder ontdekken en vinden het belangrijk dat resultaten van regionaal-historisch onderzoek een groot publiek kunnen bereiken. Dat vraagt om leesbaarheid en aantrekkelijke vormen om onderzoeksresultaten te presenteren voor diverse doelgroepen. Tegelijk staan we open voor interesses en vragen die in de samenleving leven.

## Activiteiten ter verwezenlijking van de missie

### *Boekenreeks Bijdragen tot de geschiedenis van het Zuiden van Nederland*

ZHC verwezenlijkt deze doelstelling in de eerste plaats door de uitgave van een reeks 'Bijdragen tot de geschiedenis van het Zuiden van Nederland.' In deze reeks kunnen bundels en monografieën verschijnen over de geschiedenis van Noord-Brabant in de meest brede zin van het woord: cultuurgeschiedenis, sociale en economische geschiedenis, archeologie en monumentenzorg, kerk- en religiegeschiedenis, historische antropologie en volkskunde, mentaliteitsgeschiedenis en vrouwengeschiedenis, geschiedenis van opvoeding en onderwijs, muziekgeschiedenis, enzovoorts, enzovoorts. Oudere delen in de reeks zijn open access digitaal beschikbaar via BrabantCloud (<https://erfgoedbrabantverhalen.nl/erfgoedcollecties/>).

Van de publicaties die in de reeks 'Bijdragen tot de geschiedenis van het Zuiden van Nederland' verschijnen, wordt verwacht:

- dat zij gebaseerd zijn op oorspronkelijk onderzoek en dat zij nieuwe kennis en nieuw inzicht toevoegen aan het reeds bekende;
- dat zij een bijdrage leveren aan het historisch debat en een rol spelen in de ontwikkeling van (een van) de historische disciplines;
- dat het betoog goed gestructureerd, leesbaar en overtuigend is;
- dat het taalgebruik helder en toegankelijk is en dat onnodig jargon wordt vermeden;
- dat de tekst verantwoord wordt door middel van gebruikte bronnen en literatuur op een wijze die in het wetenschappelijk verkeer gebruikelijk is;
- dat de opmaak eigentijds en uitnodigend is;
- dat het geheel in ruime mate, aantrekkelijk en functioneel geïllustreerd is.

Bij wijze van uitzondering kunnen in de reeks ook kwalitatief goede, populair-wetenschappelijke uitgaven verschijnen. ZHC probeert vooral ook dat werk uit te brengen wat – zonder onze ondersteuning – bij commerciële uitgeverijen weinig kans maakt.

Over de opname van aangeboden manuscripten in de reeks 'Bijdragen tot de geschiedenis van het Zuiden van Nederland' beslist het bestuur van de Stichting ZHC. Het bestuur laat zich daarbij, ter zake van de inhoudelijke kwaliteitsaspecten van een manuscript, adviseren door de redactie van de reeks, waarin naast de hoofdredacteur meerdere historici vanuit verschillende historische disciplines zitting hebben. We werken met een redactiestatuut. De hoofdredacteur woont ambtshalve als adviseur de bestuursvergaderingen bij.

Voor uitgaven in de reeks werkt ZHC samen met uitgevers. Per boekproject zoeken we een uitgever die bereid is het boek uit te geven en die het beste past bij het boek en het beste de aansluiting bij relevante publieksgroepen kan vinden. In uitzonderlijke gevallen geeft ZHC nog een boek in eigen beheer uit.

Een van de redactieleden ondersteunt de auteur bij het redigeren en afronden van het boek, de selectie van beeldmateriaal en het contact met de uitgever.

ZHC zoekt, waar mogelijk in overleg met auteurs, naar mogelijkheden om publicaties te financieren. We doen daartoe, al dan niet samen met auteurs, een beroep op openbare en particuliere fondsen, subsidiënten en sponsors.

ZHC zoekt, eveneens in overleg met de auteurs, naar geëigende wegen om de door haar uitgegeven publicaties onder de aandacht van mogelijke doelgroepen te brengen. We kunnen daarvoor de samenwerking zoeken met archieven, musea, bibliotheken, historische verenigingen, universiteiten en instituten, monumentenorganisaties, overheden en bedrijfsleven, personen en instituten uit de uitgevers- en boekenbranche, enzovoorts.

ZHC werkt op ideële basis en is, uitzonderingen daargelaten, niet in de gelegenheid honoraria uit te betalen aan auteurs.

#### *Brabants Historisch Jaarboek (BHJ)*

Naast de monografieënreeks werkt ZHC ook aan verwezenlijking van onze doelstelling door in samenwerking met Erfgoed Brabant het *Brabants Historisch Jaarboek* (voorheen: *Noordbrabants Historisch Jaarboek*) uit te brengen. Het jaarboek verschijnt in druk en open access digitaal via OpenJournals.

Het jaarboek heeft een eigen redactie bestaande uit historici verbonden aan diverse universiteiten, andere instellingen of zelfstandig werkend. De redactie werkt met een systeem van peer review.

Het jaarboek wordt gepresenteerd tijdens een symposium dat vrij toegankelijk is.

#### *Scriptieprijs Brabantse Geschiedenis*

Samen met Erfgoed Brabant reiken we één keer in de twee jaar de Scriptieprijs Brabantse Geschiedenis uit voor de beste masterscriptie naar een onderwerp binnen de geschiedenis van Brabant. De redactie van het BHJ treedt op als jury. De bijeenkomst voor de prijsuitreiking biedt jonge onderzoekers een podium om hun werk te presenteren. Zo brengen we het werk van jonge onderzoekers onder de aandacht en bevorderen we de keuze voor regionaal-historische afstudeeronderwerpen.

#### **Voorgenomen beleid 2026-2030**

Binnen de doelstellingen en grenzen die door de Statuten en het Mission Statement zijn gesteld, zal de Stichting ZHC in de jaren 2026-2030 haar aandacht in het bijzonder richten op de volgende zaken:

1. Het jaarlijks blijven uitgeven van monografieën in de reeks *Bijdragen tot de geschiedenis van het Zuiden van Nederland*. Het streven is een meerjarig gemiddelde van drie boeken per jaar.
2. Het jaarlijks in samenwerking met *Erfgoed Brabant* uitgeven van het *Brabants Historisch Jaarboek*. Daarbij onderzoeken we mogelijkheden voor vernieuwing van het jaarboek, abonnementsvormen en manieren om de functie van het jaarboek overeind te houden nu de Historische Vereniging Brabant is weggevallen als samenwerkingspartner.
3. De samenwerking met diverse uitgeverijen te onderhouden, met name op het gebied van productie, marketing en distributie, teneinde de losse verkoop van de reeks prijstechnisch aantrekkelijk te houden én te vergroten.
4. Geleidelijke ontwikkeling van activiteiten voor een in Brabantse geschiedenis geïnteresseerd publiek en voor onderzoekers op het gebied van Brabantse geschiedenis; vooralsnog vooral verbonden aan boekprojecten en het jaarboek. De komende jaren verkennen we manieren om van daaruit ook meer in de breedte onderzoek naar de geschiedenis van Brabant onder de aandacht van een breder publiek te brengen.
5. De tweejaarlijkse Scriptieprijs Brabantse Geschiedenis in samenwerking met *Erfgoed Brabant*.
6. Verdere ontwikkeling van de activiteiten op het gebied van fondsenwerving, onder andere door mogelijkheden van crowdfunding te verkennen.
7. Continuïteit binnen de redacties, in het bijzonder werving van nieuwe redactievoorzitters nu de zittende redactievoorzitter zijn activiteiten neer zal leggen in verband met zijn emeritaat.
8. Verdere ontwikkeling van publiekscommunicatie en inzet van sociale media rondom activiteiten van de stichting.

### **Middelen, beheer en besteding van het vermogen**

Voor de uitvoering van dit plan heeft de stichting onvoldoende eigen middelen. Daarom werven we bijdragen bij fondsen, overheden, private donateurs en abonneehouders.

De middelen bestaan uit:

1. vriendenbijdragen;
2. inkomsten uit fondsenwerving en subsidies voor boekprojecten;
3. abonnementen op en losse verkoop van het jaarboek;
4. incidentele vergoedingen voor verzendkosten voor jaarboeken en nog op voorraad zijnde boeken uit de reeks;
5. rente op het spaartegoed.

ZHC werkt met een vriendensysteem. Vrienden dragen vrijwillig een bedrag bij zonder dat daar een tegenprestatie tegenover staat.

ZHC streeft naar dekkende projectbegrotingen bij boekprojecten. Per project vindt fondsenwerving plaats gericht op bijdragen van particuliere fondsen, overheden en private personen. Inkomsten uit fondsenwerving en subsidies voor een boekproject worden besteed aan dat boekproject, inclusief een bedrag voor mede ten behoeve van het project gemaakte bureaunkosten. De grootste uitgavenposten van een boekproject betreffen 1) de donatie aan de uitgever voor het voorziene verlies op vormgeving en drukkosten en 2) de vergoeding voor de redacteur en de projectcoördinator. De laatste verrichten hun werkzaamheden op opdrachtbasis. ZHC streeft daarbij naar een vergoeding voor de opdracht op basis van fair pay.

Een kleine uitgavenpost ten behoeve van de reeks betreft het abonnement op BrabantCloud voor de online, open access beschikbaarheid van oude uitgaven.

Voor het BHC werkt ZHC samen met Erfgoed Brabant, die een jaarlijkse subsidie verstrekt. De overige middelen voor het jaarboek komen uit abonnementsgelden en losse verkoop. Geïnteresseerden

kunnen rechtstreeks via ZHC een abonnement nemen. Het is ook mogelijk om via Erfgoed Brabant een abonnement te nemen in combinatie met een abonnement op het magazine *InBrabant*. ZHC geeft het jaarboek in eigen beheer uit. De inkomsten uit het jaarboek worden aangewend voor de druk en de vormgeving van het jaarboek, het redactiesecretariaat, bureaunkosten, de presentatiebijeenkomst en de verzending van papieren exemplaren.

Indien in een jaar middelen voor het jaarboek overblijven, worden deze toegevoegd aan een geormerkte voorziening, waaruit in de toekomst geput kan worden om tekorten op het jaarboek op te vangen en investeringen in (her)ontwikkeling van het jaarboek te doen.

De redactieleden voor het jaarboek verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd. De redactiesecretaris ontvangt een vergoeding op opdrachtbasis. ZHC streeft daarbij naar een vergoeding op basis van fair pay.

ZHC heeft nog een kleine voorraad boeken uit de tijd dat de stichting zelf als uitgever van boeken optrad. Het bestuur heeft besloten boeken uit de voorraad om niet te verstrekken aan geïnteresseerden, onder voorwaarde van vergoeding van eventuele verzendkosten.

ZHC streeft jaarlijks naar een dekkende begroting en exploitatie. In elk geval hoort de resultatenrekening meerjarig gezien in balans te zijn. ZHC beschikt over een beperkt eigen vermogen. Dit dient primair als algemene reserve en om pieken in de cashflow en eventuele tekorten op de exploitatie op te vangen. De liquide middelen worden zo veel mogelijk geplaatst op de spaarrekening van de stichting zodat ze rentedragend zijn. ZHC belegt het vermogen niet.

De bestuursleden verrichten hun werkzaamheden voor de stichting onbezoldigd. Wel ontvangen bestuursleden desgewenst reiskostenvergoeding voor het bijwonen van bestuursvergaderingen en andere bijeenkomsten.

Breda, mei 2026.